

Priopćenje za medije

Luxembourg, 6. lipnja 2019.

EU treba više upotrebljavati energiju vjetra i solarnu energiju kako bi postigao ciljne vrijednosti za energiju iz obnovljivih izvora, upozoravaju revizori

EU mora uložiti znatne napore kako bi proizvodio više električne energije iz energije vjetra i solarne energije te postigao svoje ciljne vrijednosti za energiju iz obnovljivih izvora, poruka je novog izvješća Europskog revizorskog suda. Uporaba energije vjetra i solarne energije bilježila je znatan rast od 2005. godine, no 2014. godine došlo je do usporavanja, poručuju revizori Komisija bi trebala poticati države članice da pružaju potporu daljnjem uvođenju tih izvora energije, i to organiziranjem dražbi za dodjelu dodatnih kapaciteta obnovljivih izvora energije, promicanjem sudjelovanja građana i poboljšanjem uvjeta za uvođenje tih izvora energije. Revizori isto tako upozoravaju da će se polovica država članica morati suočiti s velikim izazovima u nastojanju da postignu svoje ciljne vrijednosti za energiju iz obnovljivih izvora do 2020.

Cilj je EU-a do 2020. proizvoditi petinu svoje električne energije, kao i energije koja se upotrebljava u svrhe grijanja, hlađenja i prijevoza upravo iz obnovljivih izvora. U razdoblju 2005. – 2017. udio obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije u EU-u udvostručio se s otprilike 15 % na gotovo 31 %. Najveći dio električne energije iz obnovljivih izvora proizvodi se upravo u sektorima energije vjetra i solarne energije te ti načini proizvodnje, s obzirom na sve manje troškove, postaju sve konkurentnija alternativa proizvodnji električne energije izgaranjem fosilnih goriva.

Revizori su procijenili napredak koji su EU i države članice ostvarili u pogledu postizanja ciljnih vrijednosti za energiju iz obnovljivih izvora. Posjetili su Njemačku, Grčku, Španjolsku i Poljsku kako bi ispitali je li financijska potpora za proizvodnju električne energije iz energije vjetra i solarne energije bila djelotvorna.

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – glasnogovornik

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – službenik za odnose s medijima

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Revizori su utvrdili da su se u određenim slučajevima u okviru početnih programa potpore pružale prekomjerne subvencije, što je dovelo do povećanja cijene električne energije ili povećanja državnog deficita. Države članice smanjile su potporu nakon 2014. kako bi se smanjilo opterećenje za potrošače i nacionalne proračune, no uslijedio je pad povjerenja ulagača i usporavanje tržišta.

„Države članice poticale su ulaganja u energiju vjetra i solarnu energiju, no potporu su smanjile na takav način da su odvratile potencijalne ulagače i time usporile uvođenje tih izvora energije”, **istaknuo je George Pufan, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće.** „*Takvo usporavanje u prijelazu na električnu energiju iz obnovljivih izvora moglo bi značiti da se neće postići ciljna vrijednost EU-a do 2020.*”

Revizori poručuju da je za poticanje ulaganja ključno organizirati dražbe za dodjelu dodatnih kapaciteta obnovljivih izvora energije, odrediti cijenu ponude i promicati sudjelovanje građana u „zelenom gospodarstvu”. Nadalje, za unaprjeđenje uvjeta za sudjelovanje na tržištu obnovljivih izvora potrebna su daljnja poboljšanja, što uključuje pronalaženje rješenja za ograničavajuća pravila o prostornom planiranju, dugotrajne administrativne postupke i nedostatke u mrežama.

Revizori su također utvrdili da je polovica država članica već 2017. bila blizu postizanju svojih nacionalnih ciljnih vrijednosti za energiju iz obnovljivih izvora do 2020., ali i upozoravaju da će preostala polovica morati uložiti znatne dodatne napore da postigne ciljne vrijednosti do 2020. Revizori dovode u pitanje hoće li iznadprosječni rezultati u pogledu proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u nekim državama članicama biti dovoljni za nadoknadu ispodprosječnih rezultata u drugim državama članicama da se postigne ukupna ciljna vrijednost na razini EU-a.

Trenutačnim se pravilima ne jamči pravodobno izvješćivanje o napretku u pogledu obnovljivih izvora energije, niti se Komisiji daje ovlast da poduzme određene mjere u slučajevima sporog napretka država članica u uvođenju tih izvora energije, napominju revizori. Revizori navode da ciljna vrijednost EU-a za udio obnovljivih izvora energije do 2030. godine iznosi najmanje 32 % te poručuju da će je možda biti teško postići jer ne postoje obvezujuće ciljne vrijednosti na nacionalnoj razini. Isto tako upozoravaju da će za postizanje te ciljne vrijednosti, osim financijskih sredstava EU-a kojima se ovo izvješće bavi, biti potrebna i znatna količina javnih i privatnih financijskih sredstava na nacionalnoj razini.

Kako bi se stanje poboljšalo, revizori su iznijeli sljedeće preporuke:

- o da se veći naglasak stavi na otklanjanje nedostataka kako bi se postigle ciljne vrijednosti za 2020.
- o da se pojednostavne postupci i poboljša pravodobnost statističkih podataka
- o da se planira dovoljan broj dražbi i promiču ulaganja u mrežnu infrastrukturu
- o da se zajamči bolje praćenje.

Napomene za urednike

U razdoblju 2005. – 2017. proizvodnja energije iz energije vjetra porasla je za 400 %, a iz solarne energije za 8000 %. EU je u razdoblju 2007. – 2020. projektima za energiju iz obnovljivih izvora

dodijelio oko 8,8 milijardi eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, od čega oko 972 milijuna eura za ulaganja u energiju vjetra i 2,9 milijardi za ulaganja u solarnu energiju. U okviru programa potpore obično su se jamčile prodajne cijene, dopunske premije ili dodatni prihodi od trgovanja certifikatima. Komisija za razdoblje 2021.– 2027. predlaže oko 71,8 milijardi eura za potporu klimatskim ciljevima, u što je uključeno i promicanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

EU je postavio nacionalne ciljne vrijednosti za kombiniranu energetska uporabu u sektorima električne energije, grijanja, hlađenja i prijevoza do 2020. Komisija može pokrenuti pravni postupak protiv države članice koja ne postigne te ciljne vrijednosti. Države članice mogle su postaviti vlastite, ambicioznije ciljne vrijednosti za energiju iz obnovljivih izvora. Međutim, za razdoblje do 2030. odustalo se od nacionalnih ciljnih vrijednosti te je uvedena opća ciljna vrijednost na razini EU-a.

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva.

Tematsko izvješće br. 8/2019 „Energija vjetra i solarna energija za proizvodnju električne energije: za postizanje ciljnih vrijednosti EU-a potrebno je uložiti znatne napore” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.